

Az ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Horváth Antal ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megtérítése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2016. május 18. napján kelt P.20.014/2015/42. számú ítéletével szemben a felperes által 45. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja. A pártfogó ügyvédi díj alperes általi viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi. Mellőzi az alperest a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására, az abban megjelölt módon és időben 20.950,- (húszezer-kilencszázötven) Ft állam által előlegezett költség megfizetésére kötelező rendelkezését.

Megállapítja, hogy a pártfogó ügyvéd mind az elsőfokú eljárásban, mind a másodfokú eljárásban felmerült díját teljes mértékben a felperes köteles viselni.

Megállapítja, hogy a 20.950,- (Húszezer-kilencszázötven) Ft állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperes részére 19.050,- (Tizenkilencezer-ötven) Ft első- és másodfokú perköltséget.

A felmerült 15.000,- (Tizenötezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a felperes 2010. január 11. és 18., 2010. április 12. és 19., valamint 2011. szeptember 6. és 12. napja között börtön fokozatban fogvatartottként megőrzésen tartózkodott az alperesnél.

A felperest 2010. január 11. és 18., valamint 2011. szeptember 6. és 12. napja között a 9. számú zárkában, míg 2010. április 12. és 19. napja között a 22. számú zárkában helyezték el. A fenti zárkák mindegyike az intézet 1. emelet zárt körletén helyezkedik el.

A perrel érintett időszakban a felperes elhelyezéséül szolgáló zárkák ajtaja - az alperes által sem vitatottan - folyamatosan zárva volt.

A felperes a keresetében a személyes szabadsága jogellenes korlátozása miatt 120.000,- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes személyes szabadságot jogellenesen korlátozó magatartását abban jelölte meg, hogy részére nem biztosította a börtön fokozattal együtt járó szabad mozgást, a zárka ajtaját folyamatosan zárva tartotta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az intézet zsúfoltsága miatt ugyanis nem volt megoldható a perrel érintett időszakban a különböző fokozatú fogvatartottak elkülönítése, ezért a zárkák ajtajának zárva tartása indokolt volt.

A zárkaajtók zárva tartását az intézet parancsnoka rendelte el a 29/2006. számú intézkedésével.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével 120.000,- Ft kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Megállapította, hogy a feljegyzett 15.000,- Ft eljárási illetéket az állam, a pártfogó ügyvéd díját pedig az alperes viseli, továbbá az alperest kötelezte 20.950,- Ft állam által előlegezett költség megfizetésére.

A jogvitát a perrel érintett időszakban hatályos a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 76.§-a, a 339.§ (1) bekezdése és a 349.§ (1) bekezdése alapján bírálta el.

Hivatkozott a Szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet (R.) 41.§ (5) bekezdésére, amely szerint a börtön, illetve a fogház fokozatú elítéltnél a zárka, illetve a lakóhelyiség ajtaját a reggeli létszámellenőrzéstől az esti létszámellenőrzésig - a napirendben meghatározott esetektől, vagy a parancsnok eltérő rendelkezésétől eltekintve - nyitva kell tartani.

Utalt a R. 52.§-ára, amely kimondja, hogy a parancsnok biztonsági okból rendkívüli esemény bekövetkezésének megelőzése, megszakítása vagy felszámolása érdekében - a kiváltó ok megszűnéséig, a végrehajtási fokozattól függetlenül - elrendelheti az elítéltek elhelyezési körletén az ajtó zárva tartását.

Megállapította, hogy az alperes által is elismerten a perrel érintett időszakban a felperes elhelyezéséül szolgáló zárkák ajtaja folyamatosan zárva volt, és nem állította, hogy erre a R. 52.§-ában megjelölt okból került sor.

Álláspontja szerint a kár jelen esetben rendes jogorvoslattal (panasz) nem volt elhárítható, mert a sérelmes cselekmény a panasz elbírálására jogosult parancsnok intézkedésén alapult.

Mindezek alapján a felperes keresetét alaposnak ítélte, és köztudomású tényként vette figyelembe a börtönviszonyok fizikai és pszichikai megterhelő voltát, továbbá értékelte azt is, hogy a szabadságvesztés megállapított végrehajtási fokozatánál súlyosabb fokozatban történő végrehajtása különösen súlyos hátrányként jelentkezik a fogvatartottak számára.

Az összecszerűség meghatározásánál a jelenlegi ár-érték viszonyokat figyelembe véve a hasonló perekben kialakult bírói gyakorlatot, a sérelem súlyát és időtartamát értékelve 120.000,- Ft nem vagyoni kártérítést ítelt arányosnak.

Az ítélet megváltoztatása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a marasztalás összegének 50.000,- Ft-ra történő leszállítását kérte.

Kiemelte, hogy a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a kár nagyságát illetően, ennek ellenére e körben nyilatkozatot nem tett, bizonyítást nem ajánlott fel.

Arra hivatkozott, hogy a sérelmes helyzet mindössze 20 napig állt fenn, továbbá a felperes az ügye tárgyalásain alkalmanként minimum egy órát távol volt, illetve a napi egy séta időtartama alatt sem tartózkodott a zárkában.

Kimutatást csatolt arról, hogy a felperes zárkatársai több alkalommal voltak távol a zárkából a perrel érintett időszakban.

A felperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt az alábbiak szerint alaposnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a per elbírálása szempontjából releváns tényállást érdemben helyesen állapította meg, az ítélet tábla azonban az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival nem értett egyet.

A felperes a keresetében államigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kárának megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

A kereset elbírálása szempontjából tehát a Ptk. perrel érintett időszakban hatályos 339.§ (1) bekezdése és a 349.§ (1) bekezdése irányadó.

Ebből következően a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben személyiségi jogai sérültek, és a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a kár jelen esetben rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható.

E körben az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a R. 6.§-a szerinti panasz nem tekinthető hatékony jogorvoslatnak, figyelemmel arra, hogy a felperes által sérelmezett cselekmény a panasz elbírálására jogosult parancsok intézkedésén alapult.

A R. 6.§ (1) bekezdése szerint ha jogszabály másként nem rendelkezik, a fogvatartottnak a fogvatartással összefüggő ügyében - hivatalból vagy kérelemre - azon intézet kijelölt szervezeti egységének vezetője dönt, ahol a fogvatartott a büntetés vagy intézkedés végrehajtása céljából tartózkodik. A fogvatartott a fogvatartással összefüggő ügyében - kérelem, bejelentés tárgyának a megjelölése nélkül - személyes meghallgatást kérhet az intézet szervezeti egységeinek vezetőitől vagy a parancsnoktól, hozzájuk írásban közvetlenül is fordulhat.

A (2) bekezdés szerint a fogvatartott az (1) bekezdés szerinti döntés (intézkedés, határozat) ellen, vagy annak elmulasztása esetén panasszal fordulhat a parancsnokhoz. Ha a döntést a parancsnok, vagy jogszabályban meghatározott esetekben a Büntetés-végrehajtás Országos

Parancsnoksága kijelölt szervezeti egységének a vezetője hozta, a panaszt az Országos parancsnok bírálja el.

A R. 7.§ (1) bekezdés szerint a fogvatartott a fogvatartással kapcsolatos ügyében - a 6.§-ban foglalt jogorvoslati lehetőségek mellett - közvetlenül fordulhat a) a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez, kérheti ügyészi meghallgatását.

A jelen esetben megállapítható, hogy a felperes a fenti jogorvoslati lehetőségek egyikét sem vette igénybe, hiányzik tehát a kártérítési felelősség megállapításának a Ptk. 349.§ (1) bekezdése szerinti speciális feltétele, ezért a felperes keresete nem alapos. (Győri Ítéltábla Pf.I..../2011/5., Szegedi Ítéltábla Pf.I..../2014/4.)

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése szerint - a perköltség viselésére is kiterjedően - megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet megváltoztatása folytán a felperes az elsőfokú eljárásban teljes egészében pervesztes lett, ezért az ítéltábla mellőzte a felperesi pártfogó ügyvédi díj alperes általi viselésére és a 20.950,- Ft állam által előlegezett költség alperes általi viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést.

Mivel a pártfogó ügyvéd által képviselt felperes pervesztes lett, ezért az első- és másodfokon felmerült pártfogó ügyvédi díjat a Pp. 87.§ (2) bekezdése szerint a felperes viseli. A 20.950,- Ft összegű állam által előlegezett költség a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam terhén marad.

A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a Pp. 86.§ (3) bekezdése alapján költségmentessége ellenére is köteles viselni az alperes oldalán felmerülő költségeket, amelynek összegét az ítéltábla az elsőfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján 10.000,- Ft + Áfa, azaz 12.700,- Ft összegben, míg a másodfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján 5.000,- Ft + Áfa, azaz 6.350,- Ft összegben állapította meg.

A feljegyzett 15.000,- Ft fellebbezési illeték a felperes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam terhén marad.

Győr, 2016. november 17. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

. Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelével:

Kiadó: